

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UPA2024/14

23.05.2024

Pipaluk Lynge

Nunanut Allanut tunngasutigut naalackersuinikkut ingerlatsineq pillugu nassuiaat 2023

Naalagaaffinngornissamut Nunanullu allanut Naalackersuisoq

Oqaaseqaat:

Nunarsuarmioqataavugut. Qeqertarput avinngarusimagaluartoq, niuernikkut, suleqateqarnikkut, silap pissusaata allanngoriartornerata ilutigisaanik nerisassaqaarnikkut, imeqaarnikkut, nunallu aseroriartornerata ilutigisaannik inuit ingerlaarnerata, inooriaatsitigullu nunarsuarmioqatitta atugaat, uatsinnut sunniuttarput, naak ullormiit ullormut nunarsuarmioqatitta atugaat uatsinnut tunneq ajoraluartut, nunarsuarmioqataagatta, aamma uatsinnut sunniuttarput. Inuit Ataqatigiinniit isumaqarpugut nunani allani pisut nunatsinnut sunniutai malunnarsileruttortut. Aamma akitigut.

Ruslandip Ukrainemut saassussinerata kinguneraa Ruslandimut mattussinerput. Ruslandi tunisassiornikkut suleqatigiinnikkullu arlalitsigut mattuttarput, tamanna isumaqarpoq Ruslandimi naggueqatitta aamma mattunneri.

ICCip ukiorpassuarni anguniarsimasaat, naggueqatitsinnik Ruslandimiittunik attaveqarnissatta ammaasimanerat, ullormiit ullormut mattupparput.

Inuit Ataqatigiinniit naleqartitatta ilaraat inuit pisinnaatitaaffi. Inuit pisinnaatitaaffiisa toqqammavigalugit suleqateqarsinnaanissaq, naligiissumik ataqeqatigiissumillu. Tassani pingaartipparput naggueqatitsinnik, nunallu inoqqaavinik suleqateqarsinnaanissaq, nunap inoqqaavi allat peqatigalugit

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

pisinnaatitaaffitta illersornissaat pingaartillugit nunanut allanut
suleqateqarsinnaaneq Inuit Ataqatigiinniit sulissutigiuaassallugit.

Kingumut pisut eqqartortillugit, siunissamut aamma isiginiartariaqarpugut.
Naggueqatitta mattunnerat Inuit Ataqatigiinniit siunniupparput
naggueqatitsinnut assagut isaateqqinnissaat. Taamaattumik Arktisk Råd
aqqutigalugu tamanna siunniuttariaqaripput isumaqarpugut.

Taamaattumik Inuit Ataqatigiinni siulittaasutta Mute Bourup Egedep Nunat
Avannarliit Siunnersuisoqatigiivinit oqariartornera taperserparput. Nunanik
allanik suleqateqarusuppugut, suleqateqartariaqarpugut. Suleqatigiinnermili
naligiittut pineqartariaqarpugut, ataqqeqatigiissumik immikkoortitsinngitsumik.

Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivinit Naalakkersuisut siulittaasuata
peqataajunnaarallarnerata kingorna, ilisimavarput nunat allat
qaaqusaasimannngitsut, Åland aamma Savalimmiormiut taperseraatigut,
qujarukkaatigullu killiliigatta. Killiliineq ajorutta, qanorsuaq pineqarnissarput
akuersaarutsigu, suleqatigeeriaaseq peqqinnanngittoq
inoqataaffigilersoorsinnaavarput, imminut naleqartinnerput qimallugu,
ineriartorfiunngitsumillu ingerlalersoorsinnaalluta. Suleqateqarniarutta, taamma
aamma uatsinnut peqqinnartuusariaqarpoq inerititsiffiusariaqarlunilu.
Taamaattumik Nunat Avannarliit Siunnersiosoqatigiivisa ataatsimiititaliaasigut
Helsningfossimi isumaqatigiissutip nutarterneqarnissaa taperserparput,
siunissami naligiissutut suleqatigiinnissarput anguniarlugu.

Uagut pineqartilluta avaqqunneqassanngilagut. Nunatut namminiilivinniarutta,
nunanik allanik suleqateqarnissaq pingaaruteqarluinnarpoq. Taamaattumik Inuit
Ataqatigiinniit isumaqarpugut nunatta avataani aallartitaqarfigut tamarmik
politikkikkut, niuernikkut kulturikkullu sullillutalu avammut isileraatigut.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Nunatsinniik avinngarusimasumiit avatitsinni pisunut malinnaanissaq killeqarpoq, aammattaaq nunatsinniit siuarsaanissaq killeqarpoq, niuernikkut politikikkut kultoorikkullu. Silap pissusaata allanngoriartornera ilutigalugu nunani tamalaani malunniutit suunersut, qanorlu uatsinnut sunniisinaanersut, ilaatigut aallartitaqarnermi maluginiutit ilagaat. Aammattaaq Inuit Ataqatigiinniit naleqartitatta ilaat, suaassuseq apeqqutaatinnagu naligiittut inuunissatta sulissutiginiissaa pingaartitaraarput, taamaammatt aallartitaqarfitta nuna najugaanni suliniutit qanoq ittut atornerqarnerisut isiginiarneri, periarfissat ilagaat, soorlu Islandimi arnat angutillu akornanni naligiinnissaq, suaassuseq suugaluarnersoq, inooriaaseq suugaluarnersoq apeqqutaatinnagu naleqartitsinerat inatsiseqarnerallu, maligassiuisussatsialaasut Inuit Ataqatigiinniit isumaqarpugut. Island eqqartortillugu aalisarnermik tunisasseeriaasiat, aalisariaasiat tarrarsorfissatut suleqatissatullu isigaagut, suleqatigiikkumanerallu assannillu isaassisarnerat Inuit Ataqatigiinniit qujaniarfigerusuppagut.

Taamaattumik aallartitagut tamarmik Islandimi, USAmi, Beijingimi, Bruxellesimiittullu qutsavissaqarfigaagut, aningaasatigut taamaallaat nalilersunngikkaluarlugit, uatsinnulli inerititsiviusussatut, politikikkut, kultoorikkut niuernikkullu aqqutissiuussisussatut naleqartikkatsigit, sulilluarnissaannik kissaappagut.

Inuit Ataqatigiinniit nunannaarutigeqaarput Tartupaluk pillugu Canadalu isumaqatigiissuteqarnerput. Naggueqatitsinnut nunaqqatitsinnullu pingaarutilerujussuuvoq, qanimullu suleqatigiissuteqarsinnaanissarput Inuit Ataqatigiinniit qilanaaraarput.

Kunngearfiup imartatta sikujuartup aakkiartornerani, avannaarsuani immap killilernissaanut sulissuteqarnera malinnaavigaarput, ilisimavarpullu

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

ukiorpaalunni suliniut taanna ingerlasinnaasoq, taamaattumik Naalakkersuisunit Arctic Ocean Workshopilu pillugu suliniutinut malinnaasinneqarnerput nuannaarutigaarput, neriuppugullu innuttaasut qanimut aamma malinnaatinneqassasut, nunanut allanut, imartatsinnullu tunngasunik innuttaasut peqataaninneqarnissaat Inuit Ataqatigiinniit pingaartikkatsigu.

Inuit Ataqatigiinniit nunat akornanni nunatsinnilu eqqissineq pingaartipparput. Sorsunnerit nunatta avataani pipput, tamakkulu nunatsinnut sunniuteqarput, akit qaffapput, nunarsuup ilisarnarunnaariartornera malunnarpoq, meeqqattalu siunissaat, sorsunnerit, silap pissusaata allanngoriartorneratalu nassatai allannguuteqarnerilu malunnarsiartuinnartut ataatsimoorluta suleqatigiissutigisariaqarigut Inuit Ataqatigiinniit isumaqarpugut.

Nunanut allanut, Sillimaniarnermut Illersornissamillu Politikkissaanut Periusissiaq partiit tamarmik, ataaseq minillugu atsiukkatta, nunat allat nunattalu innuttaasuisa suna siunnerfigineripput nalorninarunnaarsippaa.

Inuit Ataqatigiinniit pingaartipparput inuiattut ilisarnaatigilissagipput, Pineqartilluta ilaassaagut. G-60imissuulli innuttaasut isiginnaaginnartuinnangussanngippata, nunatta ineriartornerani nunaqqatigut peqataaninneqartariaqarput, inoqarfiit pillugit pilersaarusiormi, nunat allat suleqatiginerisigut taamatuttaaq sillimaniarneq eqqarsaatigalugu.

Taamaattumik Inuit Ataqatigiinniit nuannaarutigaarput upalungaarsimanermut ilinniarfiup Kangerlussuarmi periarfissanngornera, aammalu sulissutigigatsigu illersornissamut suleqateqarnitsigut pineqartilluta peqataaninneqartarnissarput, politikeritut, minnerunngitsumillu innuttaasut pineqartut peqataaninneqarnissaat.

Nunat allat niueqatiginngikkutsigit nunatsinni aningaasarsiornikkut ajornakusuussaagut. Taamaattumik Inuit Ataqatigiinniit pingaartipparput

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

pisartup piunasaasa tusarnaarsinnaanissaat. Silap pissusaa allanngoriartorpoq, immap kissakkiartornerani uumasut ullormiit ullormut peerussinnaasalerput, nungusaataangitsumillu aalisarneq piniarnerlu pingaartinneqalerput, taamaattumik piujuartitsisumik aalisangikkutta piniarlutaluunniit, pisartoq piujuartitsisumik pilersuisoq ujartussavaa. Taamaattumik Inuit Ataqatigiinniit aalingersukkat siunnerfiit pilersaarusiorfigineranni, piujuartitsisumik tikkuussinissarput pingaartipparput, minnerunngitsumillu kinguaatta siunissaat pingaartillugu, siunissaq inooqataaffigisinnaasarpur sanarfiumallugu, piujuartitsisumik ingerlaaseqarnissarput Inuit Ataqatigiinniit pingaartipparput, taamaattumik Parisimut Isumaqatigiisummut Naalakkersuisut peqataanginnitta allanngortinnissaannut sulissuteqalermata qujarupparput, nunaqqatitsinnut nunanullu allanut nalorninarunnaarmat, nunarput sumut siunnerfeqarnersoq.

Qujanaq.